

POTICAJI

RIMSKA SINODA O MINISTRANTIH

561. § 1. V vsaki župniji naj se ustvari zbor dečkov strežnikov pri oltarju. Dečke naj župnik ali duhovnik, ki mu on zaupa, pravilno izbere, vodi in vzgaja ter naj jim, kot posebno važni vrsti apostolata, posveti vse sile.

§ 2. Namen tega zbora dečkov je:

1. da je dostojna služba pri oltarju zagotovljena;
2. da se ti dečki vestno vzgajajo k pobožnosti;
3. da se goje nagnjenja k duhovniškemu poklicu, ki se blizu oltarja laže prebude;
4. da se laže izuče dečki pevci in vzgoje bravci za župnijske cerkve.

562. Škofijska ustanova za cerkvene poklice naj te dečke posebno skrbno in na različne načine vodi in podpira. Njihovi nebeški zavetniki so: sv. Tarzicij, sv. Filip Neri, sv. Alojzij Gonzaga in sv. Dominik Savio.

563 § 1. Te dečke je treba vzgajati, da bodo varovali dar milosti, gojili pobožnost in visoko cenili službo pri oltarju.

§ 2. O svetih ceremonijah jih je treba dobro poučiti. Nauče naj se, da bodo znali, v celoti in posebej, streči pri maši, tako pri navadni kakor pri slovesni ali črni, ter pri drugih opravilih in pobožnostih, ki se navadno opravljajo v župniji.

564 § 1. Da se v teh dečkih zbudi in razvije kal duhovniškega poklica, naj se jim toplo priporoča, da ko opravljajo sveto službo, po priprošnji deviške božje Porodnice Bogu darujejo posebne prošnje za duhovnike in duhovniške poklice.

§ 2. Mladeniče, ki kažejo znamenja cerkvenega poklica, je treba posebno skrbno podpirati in modro voditi ter jim čimprej-šnji sprejem v semenišče ali redovniški zavod olajšati.

565. Glede vzgoje in discipline ministrantov se je treba držati tegale:

1. v premorih med služno pri oltarju naj se čim manj mudijo v zakristiji, marveč naj ostajajo v svojih prostorih;
2. plačila v denarju naj ne prejemajo; zapisujejo naj se jim točke pridnosti.

PRVE SUBOTE NA ČAST BEZGREŠNOG SRCA MARIJINA

Majka Božja u Fatimi objavila nam je jedno veliko sredstvo spasa i preporoda pojedinca i svega čovječanstva. To je pobožnost prema njezinu Bezgrešnom Srcu. Tom se glasu odazvala sv. Crkva, narodi, gradovi, sela, pojedinci. Sv. Otac papa Pijo XII god. 1942. u srpnju posvetio je Srcu Marijinu sav svijet, uveo svetkovinu Bezgrešnog Srca Marijina i promicao ovu pobožnost. Jedna od najglavnijih vježba pobožnosti Srcu Marijinu je obavljanje prvih subota. Cilj je tih subota: širenje marijanske pobožnosti, naknada Bogu za uvrede koje mu se nanose, obraćenje i duhovni preporod duša i procvat kršćanskog života; zatim širenje molenja krunice presv. Ružarija i posveta obitelji Srcu Marijinu. Čujmo Marijin glas i odazovimo se njenom nebeskom pozivu. Nek se u svakoj župi obavljaju prve subote i svi ćemo osjetiti

Marijin zagovor i pomoć. Po novom Kodeksu rubrika dozvoljena je svake prve subote u mjesecu zavjetna Misa od Bezgrešnog Srca Marijina. U br. 385. čitamo: »Zavjetne Mise III reda predviđene od rubrika jesu... c) jedna Misa od Bezgrešnog Srca Bl. Djevice Marije u prvu subotu svakoga mjeseca u crkvama i oratorijima u kojima se toga dana drže posebne pobožne vježbe na čast istog Bezgrešnog Srca Bl. Djevice Marije«. Na toj Misi ima Gloria a nema Credo. Ako je pjevana upotrebljava se svečani napjev. Dozvoljena je na sve liturgijske dane III i IV reda.

o. A. J.

UZ GRADNJU I POPRAVAK CRKVENIH ZGRADA

U posljednje se vrijeme u više naših župa crkve popravljaju i bojadišu, a i grade potpuno nove crkve.

Pozitivna je to pojava. Novi dokaz vjere našeg svijeta, koji uz najteže žrtve i odricanja doprinosi za ove radove, koji iziskuju znatna novčana sredstva. Svijet svojom pomoći i velikim razumijevanjem želi zadovoljiti potrebama svojih župa, pa i na ovaj način manifestira svoje vjersko uvjerenje.

U vezi s ovim poslovima pojavljuje se posebno problem ukusnog i liturgijskog uređenja unutrašnjosti crkve, jer po našem mišljenju ovo nije mala stvar. »Kič« je bio često oznaka nekih crkava, posebno onih na selu. I danas se ovakove »mazarije« opravdavaju time, da su vjernici na to »naučeni«, da to »traže« i da modernije stvari »ne razumiju«, te da bi negativno uticalo na »pobožnost« vjernika, kada bi se unutrašnjost crkve uredila na — u liturgijskom značenju riječi — suvremen način!

Mislimo da je ovakovo gledanje pogrešno. Vjernike treba u svemu odgajati, pa i u osjećaju za »kršćansku« i »liturgijsku« umjetnost. Treba im na zgodan i pristupačan način stalno tumačiti liturgijske simbole, koji su zamijenili njihove »ljubimce« u šarenim i kričavim bojama i sl. Uostalom, ovo bi bio još jedan prilog proširivanju vjerskog znanja vjernika.

Ako se ne odlučimo na ovakav način »rješavanja« problema odgoja vjernika i na ovom području, postavlja se pitanje — a kada će vjernici jednom biti odgojeni, ako se ovakova »praksa« s ukrašavanjem crkvi nastavi? Kome je stavljeno u dužnost da s ovakovim »odgajanjem« vjernika započne? Zar smo potpuno uvjereni u to, da to na našu generaciju ne spada?

Bježanje od radikalnijih metoda i poteza, koji će možda poneku »pobožnu« dušu i iznenaditi, nema opravdanja u razumnosti, već možda više u komotnosti!

Da se razumijemo! Nismo za takovu »modernizaciju« crkvene umjetnosti koja čestoput i odvodi od pobožnosti i iskrenih vjerskih osjećaja. Mi smo za jednostavnost oblika i boja, koja je u skladu s ambijentom kuće Božje i koja će doprinijeti tome da vjernici u prvome redu misle na prisutnost Boga i dušu, a ne umjetničku »hrabrost« slikara, koji možda sam i nije bio vjernik.

Last but not least: pogrešno bi bilo cijeniti aktivnost i vrijednost dušobrižnika, vjeru i pravi kršćanski život vjernika prema uložnim materijalnim sredstvima i aktivnošću za popravak ili

podizanje crkve! Primarno ostaje: graditi crkve i katedrale u dušama, što je sigurno mnogo teže! nego li graditi crkvene zgrade od kamena i betona! Vrijednost se župnika i vjernika ne cijeni po veličini crkvene zgrade ili njezinoj ljepoti, već po intenzitetu vjerskog života u župi, po broju sv. Pričesti i nestajanju grijeha!

Uzalud je graditi crkve, ako će one već sada ili možda uskoro biti prazne ili možda pune samo krštenih katolika, a ne i katolika po svom svakodnevnom životu, po svom praktičnom manifestiranju kršćanskog uvjerenja.

Ako najprije ne gradimo crkve u dušama, uzalud su popravci i gradnje crkvi, jer **unum est necessarium!**

Dr I

ZAR TO NE BI BILO PASTORALNO RASIPNIŠTVO?

(K pitanju izmjene propovjednika i konferencijera)

Poznajem jednoga starijeg svećenika. Još od bogoslovskih dana vrijedio je kao agilna, okretan, revan, inteligentan. Znao je lijepo govoriti, deklamirati, glumiti. Bio je duhovit. I svagdje, gdje je kasnije djelovao, polučivao je uspjehe. Stekao je ugled i među svećenicima i među vjernicima. Svijet je, i u gradu, vrlo rado dolazio na njegove propovijedi. I pisao je: interesantne, zapažene članke u predratnim katoličkim časopisima. Puno je čitao: i na stranim jezicima. Spominjali su ga i kao kandidata — ali ne kao samokandidata — za mitru, iako je onda bio na skromnu mjestu, na selu, u duhovnoj pastvi.

Danas je u godinama i — invalid. Postradao je u željezničkoj nesreći i ostao kljast u nogu. Ne može više na župu. Napola je u mirovini.

Ali, čovjek se je snašao. Ne će da bude nekoristan. I — rado propovijeda. I u svome mjestu, i drugdje, kamo ga pozovu. A pozivaju ga sve više. Propovijeda praktično i solidno, a s duhom, »ad captum«. Zna slušateljima pogoditi žicu. Svijet ga rado sluša. Odaziv je uvijek izvanredan. Drži već i propovjedničke trodnevnice i sedmice, nešto kao »pučke misije«. Na veliko zadovoljstvo i župnika i župljana, i s puno ploda. Drži i duhovne vježbe: svećeničkim skupinama i po samostanima, osobito onima sestarskim. Okušao se je i u duhovnim konferencijama po gradovima i gradićima. Zovu ga i u druge dijeceze.

Čovjek je, eto, našao, pod starost, novi »poziv«. Od koristi je Crkvi i dušama; možda više, nego dok je bio »episcopabilis«. Ispeo se je, i nehotice, na svijećnjak. Njegov »talenat« ne će ostati zakopan ni jalov.

Nego, nijesam ja ovo o njemu iznio, da napišem u »Službi Božjoj« prilog za rubriku: »Uzori«. A nijesam, ni da ga uvrstim među naše »viri illustres«. Htio sam samo, da na ovom primjeru konkretno osvjetlim jedan naš, važan, pastoralni problem, jednu našu, zaboravljenu i zanemarenu, pastoralnu dužnost. Problem i dužnost raspodjele sila u službi Božje i crkvene stvari. Da ne smijemo biti pastoralni rasipnici.

Ja ne mislim, da taj naš svećenik u svakom mjestu, kamo dođe, drži uvijek nove propovijedi. Drži često i stare. Lud bi bio, kad ih ne bi držao, ako su dobre. Kad mu je propovijed upalila u Prisoju, zašto mu ne bi upalila i u Osoju? Hoće li zato druk-

čije ili slabije djelovati na novu publiku, što ju je netko — negdje drugdje — već jednom čuo? Djelovat će isto onako snažno i svježije kao i prvi put. A rad je — glavni — na njoj bio samo jedan. Jedamput ju je čovjek sastavio, napisao, naučio. Lako ju je kasnije, bilo i adaptirati i dopuniti i lokalizirati. »Facile est inventis addere!« Znojiti mu se više ne treba. A ako i treba, to će biti na propovjedaonici, pola sata; ne će više biti po noći, »uz lampu«. Svih onih pet, deset, dvadeset propovijedi kasnije čista su dobit, renta i kamaćenje. Sa jednoga ognjišta mnogi su se, i u daljini, ogrijali. I Božja se je slava umnožila; i ljudsko spasenje.

A ja ne mislim, ni da je taj naš svećenik jedini u našim krajevima, koji je održao dobre propovijedi, dobre konferencije, dobre misije, dobre duhovne vježbe. Održali su ih, sigurno, i toliki drugi. A zašto da ih održe samo jednom, mjesto deset puta, na deset mjesta? Zar to ne bi bilo pastoralno rasipništvo?

Zašto ne bismo nešto učinili, da se svaki naš dobar propovjednik i konferencijer utrideseterostruči, kao ono dobro sjeme iz evanđeoske priče (Mat 13, 8; Mark 4, 8)? Javimo i drugima, kad je netko uspio! I u naše svećeničke časopise javimo!

Dr Č. Č.

ČUVAJMO NAŠU DUHOVNU BAŠTINU

Naše su župe i samostani, naši zavodi i ustanove pune kulturnih vrijednosti: starih knjiga, revija i časopisa, novina, kronika i rukopisa, umjetničkih slika, kipova i fotografija.

Da li tom kulturnom blagu posvećujemo dovoljno pažnje i brige?

Često se sa žalošću konstatira kako je ova ili ona značajna knjiga propala ili je znatno oštećena, kako je nestalo župske kronike ili vrijednih spisa koji bi bili interesantan doprinos za povjesnu građu.

Nije uvijek krivnja za ove štete na objektivnim okolnostima, osnovno je pitanje: imamo li ljubavi za ovo veliko duhovno blago i kulturnu baštinu koja nam je povjerena? Da li s brigom i znanjem čuvamo naša stara izdanja, naše revije i časopise, rukopise i dokumente? Jesmo li se pobrinuli da ih očuvamo od oštećenja, da ih kronološki ili predmetno sredimo, katalogiziramo i omogućimo eventualno njihovu upotrebu?

Radi se o stvari koja je — po našem mišljenju — od velike važnosti. Na onome što ćemo mi budućim pokoljenjima sačuvati, pisati će se naša povijest, izrađivati realna slika našeg stanja u prošlosti i sadašnjosti, ali i slika našeg kulturnog nivoa!

Posebna bi nam briga morala biti da kritički opišemo stanje naših župa, aktuelnu pastoralnu problematiku (za neposredne i buduće nasljednike), ne opisujući nebitne stvari kojih zna biti u našim župskim kronikama i ljetopisima.

Cijenimo ovu značajnu duhovnu baštinu našeg naroda koja nam je povjerena i pokažimo da smo aktivni kulturni faktor i na ovom području.

Ovom prilikom naročito upozoravamo na našu periodičnu štampu u prvoj polovini XX. vijeka. Da li je negdje sabrana i sređena?

Z.